

De eerste echte Breukelse Sinterklaas

J.C. van Ee

Händelstraat 68, 3533 GL Utrecht

Begin jaren vijftig - de "nieuwe" brug over het Amsterdam-Rijnkanaal (de Breukelerbrug of "hoge" brug) was toen juist in aanbouw - woonde ik met mijn gezin aan de Broekdijk-Oost in Breukelen.

Laat op een avond in september 1953 werd er stevig op het raam getikt: het was mijn overbuurman Dirk Stam, in de buurt beter bekend als Ome Dirk. Als handelaar behoorde hij tot het team van de op paardenmarkten beruchte Gouden Ploeg, hij was vader van een knappe blonde dochter (graag geziene schaatster en amazone), en tevens bestuurslid van de plaatselijke Landelijke Ruitervereniging en Ponyclub (LR en PC) Gunterstein.

In deze laatste functie kwam hij op bezoek, zojuist thuisgekomen van een vergadering met de Winkeliersvereniging. Men had daar plannen gemaakt het 5-decemberfeest voor de kinderen uit te heffen boven het gebruikelijke gezinsgebeuren en Breukelen te verrijken met een heuse Sinterklaas-intocht met alle mogelijke toeters en bellen. Ome Dirk had in die vergadering verteld wel een geschikte kandidaat voor de functie van Goedheiligman te weten, waarop de vergadering graag was ingegaan: er waren nog genoeg andere organisatorische en financiële problemen!

Waarom Ome Dirk mij op het oog had als Sinterklaas weet ik niet: ik was nog erg jong, had geen enkele ervaring op dit gebied en had in feite alleen mijn lengte mee.

Ik kon de uitdaging eigenlijk niet weigeren, en begon me al snel in de rol in te leven. Gedurende de daarop volgende weken las ik uitvoerig het "krantje van Van Dijk" en legde mijn oor overal te luisteren, teneinde goed geïnformeerd te zijn over de wensen en verlangens van de dorpsgemeenschap.

En toen, dit jaar 40 jaar geleden, was het eindelijk zover: onder het toezien van directeur W. de Jong onderging ik in zijn kantoor van melkfabriek "Insulinde" aan de Straatweg een metamorfose van jongeman naar

Afb. 1. Aankomst in Breukelen van Sinterklaas met Zwarte Pieten over de Vecht in 1953 (foto uit Collectie J.C. van Ee).

Afb. 2. Sinterklaas en burgemeester Bijleveld hebben bij de eerste officiële ontvangst van de Goedheiligman in Breukelen, in 1953, de landauer verlaten; de politie kan ternauwernood de enthousiaste menigte kinderen op de Nieuwstraat in bedwang houden (foto uit Collectie J.C. van Ee).

een eerbiedwaardige oude bisschop. Dat deze gedaante-wisseling goed geslaagd was, leest u verderop in mijn verhaal.

Gesterkt door de beste wensen van de achterblijvers en een stevige slok ging ik met een zestal Zwarte Pieten aan boord van een prachtig opgetuigde sleepboot en zo voeren we statig de Vecht af. Het blazen van de scheepsfluit was eigenlijk overbodig, want de ijverige brugwachter had ruimschoots op tijd de Vechtbrug omhoog gehesen: aan weerszijden stonden zeker vier auto's te wachten, wat voor die tijd erg veel was.

Met een bonzend hart stond ik in volle glorie op de voorplecht van de boot, die behoedzaam op de loswal van Mur aan de Herenstraat aankeerde. Die aanblik zal ik nooit vergeten: temidden van een enthousiaste, gelegenhedsliepijeren zingende menigte, ondersteund door de muziekvereniging en geflankeerd door schitterend uitgedoste Gunterstein-ruiters stond daar de prachtige landauer van Jaap Molenkamp met zoon Ben aan de leidsels.

En jawel, getooid met zijn ambtsketen stond daar ook burgemeester T.T.M.H. Bijleveld (die pas in het begin van dat jaar Jhr. Dr M.L. van Holthe tot Echten was opgevolgd als eerste burger van Breukelen, en dus even "groen" was in deze plechtige ontvangst als ik). Hij verwelkomde mij namens B & W alsmede het gewone volk van harte in het fraaie dorp Breukelen en was mij met alle égards behulpzaam om in de koets plaats te nemen. Daarop zette de stoet zich in beweging; het doel was het toenmalige belastingkantoor aan de Nieuwstraat (na de sloop is die plek opgegaan in de Kerkbrink). Vanaf het balkon van dat belastingkantoor (dat tot 1925 gemeentehuis was) hield ik een door mijn vader geprepareerde gloedvolle toespraak, en mij tot de burgemeester wendend deponeerde ik een groot aantal wensen van de middenstand, verenigingen en individuele burgers die door de burgervader met hoopvolle beloftes gehonoreerd werden.

Afb. 3. Sinterklaas in 1953 in het toenmalige belastingkantoor in de Nieuwstraat (foto uit Collectie J.C. van Ee).

Wuivend en onderweg handjes gevend, tekeningen en verlanglijstjes in ontvangst nemend, begon ik daarna aan een ware zegetocht door de nauwe Brugstraat en Kerkstraat, over de Straatweg en Stationsweg en omgeving. Met genoeg mocht ik constateren dat ik onherkenbaar was: onderweg werd ik niet alleen gezoend door een klein meisje maar ook hartstochtelijk door de begeleidende jonge moeder met wie in mijn burgerbestaan de verhouding minder hartelijk was. Al met al was het een grandioos feest voor jong en oud!

De daarop volgende zondag zat ik in de Gereformeerde kerk onder het gehoor van Ds. A. Zwaan. Hij schonk in zijn preek geen aandacht aan mijn optreden van de vorige dag; als heilige paste Sint Nicolaas niet in de protestantse geloofsbeleving en als "schijnheilige" was ik dus niet onderkend. Tijdens de daarop volgende gebruikelijke over-en-weer koffiebezoeken was Sinterklaas echter hèt onderwerp van gesprek.

Mijn gastheer, leraar aan de MULO, opende met: "Dat was ook een ouwe kerel gisteren!" (of iets van die strekking), waarop mijn vrouw reageerde met: "Je zal maar zo'n jonge kerel hebben!" Na nog enkele negatieve opmerkingen probeerden wij glimlachend voorzichtig ook wat positieve kanten van de happening naar voren te brengen, tot de leraarsvrouw plotseling opmerkte: "Of was jij het soms?" Opnieuw een pluim op de hoed van de grimeur!

Anno 1993 komt mijn habijt na jarenlang intensief gebruik in december nauwelijks meer uit de kast. Wanneer ik soms als invaller gevraagd word voor een school of ziekenhuis hier ter stede heeft de grimeur steeds minder werk om mij op te tutten. En in die korte tijd denk ik dan met weemoed terug aan mijn première in de Parel van de Vechtstreek, waar ik toch de eerste echte was . . .